

STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC

Poznámka: Zveřejněna je pouze upravená verze dokumentu z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění.

Osobní údaje jsou v souladu s § 16, § 17 a § 95 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění.

10. zasedání zastupitelstva města dne: 30.11.2017

Bod pořadu jednání:

Schválení účasti v projektu AirCzechia a podání žádosti do programu LIFE

Stručný obsah: Přítomnost znečišťujících látek v ovzduší je jedním z aktuálních problémů města Liberec. Řešením tohoto problému se město i přes jeho závažnost doposud koncepčně nezabývalo. Inhalace PM10 (poléťavý prach) poškozujee kardiovaskulární a plicní systém obyvatel. Město Liberec dlouhodobě překračuje stanovené imisní limity a pro zajištění zdravého prostředí pro obyvatele města musí usilovat o snížení přítomnosti PM10 v ovzduší min. o 35 %. Ministerstvo životního prostředí vyzvalo obce a kraje v ČR k přípravě a realizaci společného projektu pod názvem "AirCzechia" financovatelný z programu LIFE, jehož hlavním cílem je podpora zlepšování kvality ovzduší a snížení expozice obyvatel České republiky znečišťujícím látkám (suspendované částice PM 10 - poléťavý prach, benzo(a)pyren, NO2 a Kadminum). Závažnost problému si uvědomuje i Liberecký kraj, který je jedním z projektových partnerů. Kromě jiných benefitů plynoucích z účasti v projektu je i nesporným přínosem pro město zvýšení šance při získávání dotací z národních i evropských fondů např. na budování infrastruktury. Jedná se o 7mi letý projekt, který bude představovat nárok na rozpočet ve výši cca 1,24 mil. Kč/rok (v závislosti na realizovaných aktivitách). Z programu LIFE je možné financovat uznatelné výdaje ve výši 60 %. Roční výdaje z vlastních zdrojů města by tak po odečtení dotace činily cca 0,496 mil. Kč.

MML, Odbor strategického rozvoje a dotací

Zpracoval: Noswitz Lucie, Ing. - vedoucí oddělení získávání dotací

Schválil: Benda Martin, Ing. - vedoucí odboru strategického rozvoje a dotací

Projednáno: Radou města dne 21. 11. 2017

Předkládá: Batthyány Tibor v. r. - primátor statutárního města Liberec
Korytář Jan, Mgr. v. r. - náměstek primátora pro ekonomiku, strategický rozvoj a dotace

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města po projednání

bere na vědomí

Program zlepšování kvality ovzduší zóna Severovýchod - CZ05, jehož opatření obecné povahy tvoří přílohu č. 1 tohoto materiálu.

schvaluje

1. účast statutárního města Liberec v projektu AirCzechia - podpora implementace opatření z programu zlepšování kvality ovzduší dle konceptu projektu dle přílohy č. 2, a stanovený rozpočet dle přílohy č. 3 koordinovaného Ministerstvem životního prostředí.
2. podání žádosti o podporu projektu AirCzechia - implementace opatření z programu zlepšování kvality ovzduší do komunitárního programu LIFE.

ukládá

zajistit přípravu a podání žádosti o podporu projektu AirCzechia - implementace opatření z programu zlepšování kvality ovzduší dle konceptu dle přílohy č. 2 a navrženého rozpočtu dle přílohy č. 3 do komunitárního programu LIFE.

P: Korytář Jan, Mgr. - náměstek primátora pro ekonomiku, strategický rozvoj a dotace

T: 30.03.2018

Formulace usnesení byla konzultována s právníkem zařazeným do MML před projednáním v zastupitelstvu města.

Důvodová zpráva:

Inhalace PM10 (polétavý prach) poškozuje především kardiovaskulární a plicní systém obyvatel. Dlouhodobá expozice snižuje délku dožití a zvyšuje kojeneckou úmrtnost. Může způsobovat chronickou bronchitidu a chronické plicní choroby. V důsledku absorpce organických látek s mutagenními a karcinogenními účinky může expozice PM10 způsobovat rakovinu plic. Významným zdrojem prachových částic v ovzduší je automobilová doprava a další produkty lidské činnosti (stavební činnost, domácí vytápění nekvalitními tuhými palivy, spalování odpadů, těžební činnost, průmyslová výroba, zemědělská činnost apod.).

Emisní stropy pro silniční dopravu se stanovují pro zastavěná území obcí s počtem obyvatel nad 5 000. Hodnota emisního stropu pro silniční dopravu se stanovuje jako úroveň emisí (vyjádřená v procentech), na kterou musí emise PM10 (suspendované částice, polétavý prach) ze silniční dopravy poklesnout do roku 2020 oproti referenčnímu roku 2011, jež vyjadřuje 100 % úroveň emisí PM10 z dopravy. Pro město Liberec byl stanoven emisní strop pro silniční dopravu 65 %.

Kvalita ovzduší ve městech a obcích České republiky sice vykazuje mírně zlepšující trend, nicméně stále dochází v řadě míst vč. území města Liberec k výraznému překračování platných imisních limitů, což s sebou přináší výše uvedená zvýšená zdravotní rizika pro obyvatele. Ministerstvo životního prostředí (dále jen "MŽP") proto vydalo v loňském roce opatření obecné povahy pro programy zlepšování kvality ovzduší. Tento dokument stanovuje cíle k dosažení požadované kvality ovzduší jednotlivým gestorům opatření k realizaci. Převážná část těchto opatření je v rukách příslušné samosprávy na krajské nebo obecní úrovni.

S ohledem na závažnost situace se rozhodlo MŽP o podporu měst a krajů přípravou společného projektu **AirCzechia**, který se bude na jaře příštího roku ucházet o podporu z programu LIFE. Účast v projektu zvýší šanci při získávání financování z dalších programů IROP, OPŽP, OPD a národních zdrojů, které budou využívány na implementaci jednotlivých opatření.

XX

1. Program zlepšování kvality ovzduší - zóna Severovýchod

Programy zlepšování kvality ovzduší jsou spolu s Národním programem snižování emisí ČR hlavními nástroji zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, pro řízení kvality ovzduší v ČR. Programy zlepšování kvality ovzduší se vydávají v případě, že je v zóně nebo aglomeraci překročen imisní limit stanovené zákonem č. 201/2012 Sb.

Plány kvality ovzduší jsou v ČR vydávány již od roku 2004 a v pravidelných intervalech aktualizovány. V roce 2015 byl dokončen projekt Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší ČR, v rámci kterého vznikly nové programy zlepšování kvality ovzduší. Programy zlepšování kvality ovzduší zpracované v rámci projektu Střednědobá strategie byly vydány MŽP formou opatření obecné povahy. **Relevantním programem pro město Liberec je Program zlepšování kvality ovzduší zóna Severovýchod - CZ05 (dále jen "PZKO")**, který tvoří přílohu č. 1 tohoto materiálu. **V zóně Severovýchod bylo zaznamenáno překročení imisních limitů pro níže uvedené znečišťující látky:**

- **Suspendované částice PM10 - polétavý prach, dochází k překračování imisního limitu pro 24 hodinové koncentrace**
- **Benzo(a)pyren - dochází k překračování ročního imisního limitu**
- **NO2 (oxid dusičitý)**
- **Kadmium**

1.1 Popis problému

Expozice populace suspendovanými částicemi PM10, benzenem, benzo(a)pyrenem a ostatními těžkými kovy (arsenem, kadmíem, chromem a niklem) je **srovnatelná s ostatními městy České republiky**. Na úrovni znečištění ovzduší ve městě Liberci se v závislosti na typu lokality významně podílí **tři skupiny zdrojů: domácí topeniště, liniové zdroje a průmyslové emise**.

Nejvyšší hodnoty NO byly dle očekávání naměřeny **na Šaldově náměstí** v době odpolední až večerní dopravní špičky. Hodnoty jsou výrazně ovlivněny meteorologickými podmínkami. Na místech s převažujícím vlivem dopravy (**Letná, Šaldovo náměstí**) byly naměřeny **nejvyšší krátkodobé hodnoty NO2**, vyšší hodnoty vykazovala

i měřicí stanice **Liberec-město**. **Zvýšené hodnoty CO jsou typické pro období zhoršených rozptylových podmínek v souvislosti s intenzitou dopravy. Na koncentrace suspendovaných částic frakce PM10 mají významný vliv lokální topeniště a doprava.**

Většina suspendovaných částic frakce **PM10 a PM2,5 vzniká antropogenní činností, tedy z dopravy, elektráren, spalovacích zdrojů** (průmyslových i domácích), dále jsou zde fugitivní emise z průmyslu, ze stavebních prací atd. **Tyto částice mají významné zdravotní důsledky již při nízkých koncentracích. Vážou se na ně další nebezpečné látky. Suspendované částice snižují např. imunitu, způsobují respirační onemocnění, snižují plicní funkce, přispívají ke kardiovaskulárním chorobám, zvyšují úmrtnost.** Nejzávažnější zdravotní dopady mají částice frakce PM2,5, které se při vdechnutí dostávají do spodních částí dýchací soustavy.

Emise NOx vznikají převážně z antropogenních spalovacích procesů, tedy především **ze silniční dopravy a spalováním ve stacionárních zdrojích**. Expozice zvýšeným koncentracím NO2 ovlivňuje **plicní funkce a způsobuje snížení imunity**. K překročení ročního imisního limitu dochází především na dopravně zatížených lokalitách. Koncentrace NO2 vykazují zvyšující trend, neboť doprava podle celostátního sčítání stále roste, a to i v Liberci.

Z těžkých kovů můžeme zmínit **kadmium**, kdy stanice **ve Vratislavicích patří mezi deset stanic s nejvyššími hodnotami ročních průměrných koncentrací kadmia**, ale cílový imisní limit zde nebyl překročen.

V Liberci je v některých měsících překračován imisní limit i u benzo(a)pyrenu (data z roku 2016 ČHMÚ).

Benzo(a)pyren - překračování imisních limitů především v zimních měsících, kdy jsou horší rozptylové podmínky. Imisní limit stanoven na 1,0:

Leden	2,9
Únor	1,5
Březen	1,4
Říjen	1,0
Listopad	1,6
Prosinec	2,9

zdroje:

<http://www.liberec.cz/cz/magistrat-radnice/odborny-magistratu/odbor-zivotniho-prostredi/oddeleni-odpadu-ovzduasi/>

http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/tab_roc/2016_enh/pollution_my/CZLLB_BaP_CZ.html

2. Projekt AirCzechia pod vedením Ministerstva životního prostředí

2.1 Popis a stav projektu

MŽP se snaží v maximální možné míře obce a kraje podporovat v realizaci těchto opatření, ať již metodicky nebo finančně. **MŽP ve spolupráci s Ministerstvem dopravy (dále jen „MD“) se rozhodlo podpořit úsilí krajů a obcí nabídkou možnosti účastnit se připravovaného projektu** na implementaci Programu zlepšování kvality ovzduší, s nímž se bude ucházet o získání finančních prostředků z dotačního programu LIFE. Finanční podpora je poskytována Evropskou komisí v návaznosti na předložení tzv. integrovaného projektu, který obsahuje aktivity, které podpoří realizaci opatření Programu zlepšování kvality ovzduší. **Tyto projekty mají cílit na maximální mobilizaci ostatních dostupných dotačních programů, vůči nimž musí být navržené aktivity integrovaného projektu komplementární.**

2.2 Kdo je zapojen

Předkladatelem a koordinátorem připravovaného integrovaného projektu bude **MŽP**, které v průběhu letošního roku oslovilo všechny prioritní obce (prioritní z pohledu PZKO) a kraje a zjišťovalo zájem o účast v projektu. Ostatními potenciálními partnery projektu je všech 14 krajů a cca 5 - 10 prioritních obcí, **Ministerstvo dopravy, ŘSD, Institut pro veřejnou správu, Vysoká škola Báňská, Centrum dopravního výzkumu, Český**

hydrometeorologický ústav. Město Liberec vyjádřilo usnesením č. 638/2017 zájem účastnit se připravovaného projektu, v jehož návaznosti sdělili pan primátor dopisem ze dne 21. 6. 2017 připravenost a zájem města Liberec zapojit se do připravovaného projektu.

MŽP všechny projektové partnery e-mailem ze dne 26. 10. 2017 informovalo o stavu přípravy projektu. V říjnu 2017 byl zaslán projektový koncept Evropské komisi do Bruselu k posouzení. Jednalo se o zestručnělý souhrn v češtině a dosavadní rozpočet. Do března 2018 připraví nyní projektoví partneři finální závaznou verzi žádosti. V příloze č. 2 tohoto dokumentu naleznete překlad zestručnělého konceptu projektu do češtiny. Současně, prosím, věnujte pozornost navrženému rozpočtu, který tvoří přílohu č. 3 tohoto materiálu.

Závažnost problému si uvědomuje i Liberecký kraj, a proto potvrdil svou účast v projektu usnesením v radě kraje. Věcnou stránku realizace projektu bude zajišťovat odbor životního prostředí a zemědělství, oddělení ovzduší a odpadů. Po administrativní stránce dotace poskytne podporu odbor regionálního rozvoje a evropských projektů.

2.3 Co LIFE financuje

V rámci Programu zlepšování kvality ovzduší je možné program LIFE využít na financování zaměstnanců, kteří se budou podílet na přípravě projektů, jež budou naplňovat opatření Programu zlepšování kvality ovzduší a jejichž vlastní realizace se bude uskutečňovat z jiných dotačních zdrojů (IROP, OPŽP, OPD a národní dotační tituly), jelikož na tyto dotační zdroje jsou opatření Programu zlepšování kvality ovzduší v naprosté většině navázána. Dále je možné LIFE využít na financování informačních kampaní či monitoring plnění Programu zlepšování kvality ovzduší. LIFE umožňuje v omezené míře (max. do 35 % celkového rozpočtu integrovaného projektu) financovat externí asistenci (např. studie proveditelnosti apod.). Rovněž je možné financovat z LIFE cestovní výlohy spojené s projektem a nákup kancelářského či drobného zařízení souvisejícího s projektem. Takový projekt může být naplňován s dlouhodobou realizací, obvykle až 10 let, což skýtá zajímavé příležitosti k systémové práci.

Integrované projekty jsou v rámci dotačního programu LIFE financovány s **podporou do výše max. 60 % způsobilých výdajů**. Zbývající část je kofinancována jednotlivými partnery projektu z vlastních zdrojů.

2.4 Přínosy projektu

Závažnost problému si stále přes existenci dat, měření a průkazných dopadů pro lidské zdraví lidři některých měst v dostatečné míře neuvědomují. V mnoha městech je již přítomnost znečišťujících látek s jejich dopady akceptována, avšak koncepční řešení problému a aktivní reakce stále nepřichází.

Město Liberec získá konkrétní plán opatření na omezování znečišťujících látek v ovzduší, metodickou a znalostní podporu ze strany MŽP, ostatních partnerů a zapojených expertů.

Z projektu LIFE budou financovány odměny a personální náklady, a to buď stávající personální kapacity (za čas strávený na přípravě a realizaci konkrétních opatření), nebo bude možné posílit stávající kapacitu. Uznatelnými výdaji jsou i účasti na školení a pracovních workshopech, kde zapojený personál získá potřebné informace, znalosti a náměty pro řešení lokální situace.

Významným přínosem je i benefit ve formě zvýhodnění při hodnocení předložených dotačních žádostí o národní a evropské zdroje financování, a to především do operačních programů IROP, OPD, OPŽP, jejichž výstupem jsou investiční a infrastrukturní projekty. **S ohledem na očekávanou nákladnou realizaci opatření vyplývajících z Plánu městské udržitelné dopravy (SUMP) bude pro město důležité získat co nejvíce externích zdrojů financování právě z výše uvedených externích zdrojů, a to nejen v aktuálním dotačním období, ale především v tom následujícím, kde bude stále větší důraz kladen na koncepční řešení realizovaných a podporovaných opatření (tj. opatření, která jsou v souladu s širší koncepcí řešení např. dopravní problematiky města).**

2.5 Cíle projektu

Hlavním cílem projektu je podpora implementace PZKO, odstranění realizačních bariér PZKO a v konečném důsledku snížení expozice obyvatel ČR znečišťujícím látkám na požadovanou úroveň v souladu s EU legislativou, a to v nejkratší možné době.

Specifické cíle projektu jsou:

1. zvýšení akceschopnosti při realizaci opatření ke zlepšení kvality ovzduší posílením personálních kapacit veřejné správy
2. zvýšení efektivity opatření k omezení vlivu vytápění domácností na kvalitu ovzduší v zónách a aglomeracích
3. akcelerace realizace opatření k omezení vlivu dopravy na znečištění ovzduší a iniciace tvorby pilotních projektů zaměřených na inovativní řešení znečištění z dopravy silniční dopravy v obytné zástavbě
4. efektivní vynakládání veřejných finančních prostředků v oblasti ochrany ovzduší v období 2020+

2.6 Aktivity projektu města Liberec

1. **Posílení personální kapacity** - 1 úvazek. Nově přijatý pracovník bude vyhrazen na agendu implementace PZKO, bude se podílet na přípravě jednotlivých projektů, které naplňují PZKO, bude monitorovat proces implementace PZKO a bude přispívat k implementaci jednotlivých konkrétních opatření.
2. **Účast na platformě** - platforma pro sdílení obcí a krajů v celé ČR svých zkušeností v oblasti řízení kvality ovzduší, vzájemné informování se o nejlepší praxi a ověřených postupech. Uvažují se i setkání se zahraničními institucemi, které přistupují k řízení kvality ovzduší inovativním způsobem, který je přenositelný do ČR (Stuttgart, Lublaň, Krakow a např. Vídeň). Tuto aktivitu bude koordinovat MŽP.
3. **Metodické vedení k implementaci PZKO** - obcím a krajům bude zajištěno kvalitní metodické vedení k implementaci PZKO (udržitelné územní plánování, omezování fugitivních emisí či efektivní přístup k omezování dopravy při smogových situacích).
4. **Školení a workshopy** - pracovníci obcí a krajů se budou účastnit školení a workshopů s cílem prohloubit jejich znalosti v oblasti ochrany ovzduší a omezování znečištění. Školení bude organizovat a zajišťovat MŽP ve spolupráci s externími lektory a odborníky z partnerské struktury.
5. **Zpracování dokumentace** - které budou navrhovat vhodnou formu realizace problematických dopravních opatření PZKO, které dosud nejsou začleněny v žádných strategických dokumentech, a které budou moci být poté předloženy do vhodných dotačních programů.

2.7 Rozpočet projektu a rozpočet města Liberec

Celkový předpokládaný rozpočet projektu AirCzechia za všechny projektové partnery byl stanoven ve výši cca 16 450 000,- EUR, přičemž na projektového partnera města Liberec by připadl rozpočet ve výši cca 8 680 000,- CZK na realizaci aktivit projektu v období od 2018 do 2024. Rozpočet projektu zahrnuje náklady na jeden pracovní úvazek trvající po celou dobu projektu, vybavení (notebook, mobilní telefon), prostředky na publicitu projektu a informační kampaně, náklady na cestovné v rámci projektu a finanční prostředky na zpracování souvisejících analýz a studií. Více naleznete v příloze č. 3 tohoto materiálu.

2.8 Projektový tým

Projektový tým bude určen v projektovém záměru, jehož zpracování bude následovat po ukončení vyjednávání o struktuře projektu mezi projektovými partnery.

Přílohy:

1. Opatření obecné povahy - PZKO SV CZ05
2. Koncept projektu v CZ
3. Rozpočet AirCzechia

V Praze dne 23. května 2016

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) jako příslušný správní orgán podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, (dále jen „zákon“), v souladu s ustanovením § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vydává v souladu s požadavky přílohy č. 5 zákona

Program zlepšování kvality ovzduší zóna Severovýchod - CZ05

(dále jen „Program“), který je nedílnou součástí tohoto opatření obecné povahy a tvoří jeho přílohu. Cílem Programu je co nejdříve dosáhnout požadované kvality ovzduší pro znečišťující látky uvedené v bodě 1 až 3 přílohy č. 1 zákona, tuto kvalitu dále udržet a zlepšovat, a to na celém území zóny Severovýchod - CZ05 (dále jen „zóna CZ05“).

MŽP dále stanovuje podle § 9 odst. 2 a přílohy č. 5 zákona

I. Emisní stropy pro silniční dopravu pro vymezená území (dle kapitoly E.1 Programu)

Emisní stropy pro silniční dopravu se stanovují pro zastavěná území obcí s počtem obyvatel nad 5 000 nacházejících se v zóně CZ05. Hodnota emisního stropu pro silniční dopravu se stanovuje jako úroveň emisí (vyjádřená v procentech), na kterou musí emise PM₁₀ ze silniční dopravy poklesnout do roku 2020 oproti referenčnímu roku 2011, jež vyjadřuje 100 % úroveň emisí PM₁₀ z dopravy. Hodnoty emisního stropu jsou stanoveny v tabulce níže. Emisní stropy pro silniční dopravu pro níže vymezená území se uplatní od roku 2020 včetně.

Zastavěné území obce	Emisní strop pro silniční dopravu
Liberecký kraj	
Česká Lípa	80%
Doksy	60%
Liberec	65%
Mimoň	70%
Nový Bor	65%
Turnov	70%
Královéhradecký kraj	
Česká Skalice	60%
Dvůr Králové nad Labem	80%
Hořice	75%
Hradec Králové	60%
Chlumeck nad Cidlinou	60%

Jaroměř	60%
Jičín	75%
Náchod	60%
Nová Paka	75%
Nové Město nad Metují	85%
Nový Bydžov	65%
Pardubický kraj	
Česká Třebová	95%
Holice	60%
Lanškroun	100%
Litomyšl	60%
Moravská Třebová	85%
Pardubice	80%
Svitavy	60%

II. Stacionární zdroje, u nichž byl identifikován významný příspěvek k překročení imisního limitu v zóně CZ05 (dle kapitoly E. 2 Programu) a u nichž bude postupováno dle § 13 odst. 1 zákona

Prověření možnosti zpřísnění podmínek provozu zdrojů uvedených v tabulce níže ve smyslu § 13 odst. 1 zákona musí být zahájeno krajským úřadem do 6 měsíců od nabytí účinnosti tohoto opatření obecné povahy.

IDFPROV ¹	Název	Pořadové číslo zdroje dle SPE ² k roku 2011	Kód dle přílohy č. 2 k zákonu
510570482	FEREX - ŽSO spol. s.r.o. Liberec	101	4.6.5.
510570482	FEREX - ŽSO spol. s.r.o. Liberec	102	4.6.1.
510502182	EUROVIA CS, a.s. - Liberec	101	5.11.

III. Opatření ke snížení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší v zóně CZ05 (dle kapitoly E. 4 Programu)

Kód opatření	Název opatření	Gesce*
AA1	Parkovací politika (omezení a zpoplatnění parkování v centrech měst)	obce
AA2	Ekonomická podpora (dotace) provozu veřejné hromadné dopravy	obce, kraj
AB1	Realizace páteční sítě kapacitních komunikací pro automobilovou dopravu	MD (ŘSD)
AB2	Prioritní výstavba obchvatů měst a obcí	obce, kraj, MD (ŘSD)
AB3	Odstraňování bodových problémů na komunikační síti	obce, kraj, MD (ŘSD)

¹ IDFPROV = kód identifikace provozovny

² SPE = souhrnná provozní evidence

AB4	Výstavba a rekonstrukce železničních tratí	MD (SŽDC)
AB5	Výstavba a rekonstrukce tramvajových a trolejbusových tratí	obce
AB6	Odstavná parkoviště, systémy Park&Ride a Kiss&Ride	obce
AB7	Nízkoemisní zóny	obce
AB8	Selektivní nebo úplné zákazy vjezdu	obce
AB9	Integrované dopravní systémy veřejné hromadné dopravy	obce, kraj, MD
AB10	Zvyšování kvality v systému veřejné hromadné dopravy	obce, kraj, MD
AB11	Zajištění preference veřejné hromadné dopravy	obce, kraj, MD
AB12	Rozvoj alternativních pohonů ve veřejné hromadné dopravě	obce, kraj
AB13	Podpora cyklistické dopravy	obce, kraj
AB14	Podpora pěší dopravy	obce, kraj
AB15	Zvýšení plynulosti dopravy v intravilánu	obce, kraj
AB16	Úklid a údržba komunikací	obce, kraj, MD (ŘSD)
AB17	Omezení prašnosti výsadbou liniové zeleně	obce, kraj, MD (ŘSD)
AB18	Omezování emisí z provozu vozidel obce/kraje a jeho organizací	obce, kraj
AB19	Podpora využití nízkoemisních a bezemisních pohonů v automobilové dopravě	obce, kraj
AC1	Podpora carsharingu	obce, kraj
BB1	Snížení vlivu stávajících průmyslových a energetických stacionárních zdrojů na úroveň znečištění ovzduší – Čištění spalin nebo odpadních plynů, úprava technologie	krajský úřad
BB2	Snížování prašnosti v areálech průmyslových podniků, pořízení techniky pro omezení fugitivních emisí ze skládkování/skládek/z volného prostoru/s manipulace se sypkými materiály	krajský úřad
BD1	Zpříšňování/stanovování podmínek provozu	krajský úřad
BD2	Minimalizace imisních dopadů provozu nových stacionárních zdrojů v území	krajský úřad
BD3	Omezování prašnosti ze stavební činnosti	obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad
CB2	Snížení emisí TZL a PM ₁₀ – omezení větrné eroze	obecní úřad obce s rozšířenou působností
DB1	Podpora přeměny topných systémů v domácnostech – Instalace a využívání nových nízkoemisních či bezemisních zdrojů energie	obce, kraj, MŽP
DB2	Snížení potřeby energie	obce, kraj
DB3	Rozvoj environmentálně příznivé energetické infrastruktury, rozšiřování sítí zemního plynu a soustav zásobování tepelnou energií	obce, kraj
EA1	Podmínky ochrany ovzduší pro veřejné zakázky	obce, kraj
EB1	Zpevnění povrchu nezpevněných komunikací a zvyšování podílu zeleně v obytné zástavbě	obce, kraj
EB2	Snížování vlivu průmyslových areálů na kvalitu ovzduší	obce, kraj, MPO ,
EC1	Informování a osvěta veřejnosti v otázkách ochrany ovzduší	obce, kraj, MŽP
ED1	Územní plánování	obecní úřad, krajský úřad, MMR, MO, MŽP

* Realizace uvedených opatření je plně v souladu s kompetencemi a příslušností jednotlivých orgánů veřejné správy dle povahy jednotlivých opatření. Podle ust. § 2 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Podle § 1 odst. 4 a § 2 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích pečuje o rozvoj území a při výkonu samostatné působnosti a přenesené působnosti chrání veřejný zájem i kraj. Vlastník nemovitosti nebo provozovatel zdroje znečištění ovzduší, kterého se opatření dotýká, poskytuje veřejné správě nezbytně nutnou součinnost pro provádění opatření.

MD = Ministerstvo dopravy, ŘSD = Ředitelství silnic a dálnic, SŽDC = Správce železniční dopravní cesty, MPO = Ministerstvo průmyslu a obchodu, MMR = Ministerstvo pro místní rozvoj, MO = Ministerstvo obrany

IV.

Opatření stanovená v bodě I, II a III budou realizována v souladu s Programem a v souladu se stanoviskem MŽP vydaným dne 13. května 2016 (č.j.: 894/ENV/16) podle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Předmětné stanovisko tvoří přílohu tohoto opatření obecné povahy.

Odůvodnění

Program je vydáván v souladu s § 9 odst. 1 zákona a podle § 41 odst. 3 zákona nahrazuje program ke zlepšení kvality ovzduší zpracovaný dle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých zákonů.

Cílem Programu je v co možná nejkratší době dosáhnout zákonem požadované kvality ovzduší pro znečišťující látky, jejichž imisní limity dle bodu 1 až 3 přílohy č. 1 zákona jsou v zóně CZ05 překročeny, tuto kvalitu ovzduší udržet a dále ji zlepšovat a to na celém území zóny CZ05.

V zóně CZ05 bylo zaznamenáno překročení imisních limitů stanovených v bodě 1 a 3 přílohy č. 1 zákona pro níže uvedené znečišťující látky (kapitola D.1.2 Programu):

- **Suspendované částice PM₁₀** – dochází k překračování imisního limitu pro 24hodinové koncentrace
- **Benzo(a)pyren** – dochází k překračování ročního imisního limitu.
- **NO₂** – dle prostorové interpretace imisních dat ČHMÚ byl v roce 2008 překročen roční imisní limit pro NO₂.
- **Kadmium** – na území zóny CZ05 Severovýchod došlo dle prostorové interpretace imisních dat ČHMÚ v letech 2005 a 2007 k překročení ročního imisního limitu pro kadmium. Dle vyhodnocení nové lokality imisního monitoringu (stanice Tanvaldškolka, ČHMÚ) za rok 2013 bylo na této lokalitě prokázáno opětovné překročení imisního limitu pro průměrnou roční koncentraci kadmia.

Ostatní znečišťující látky uvedené v bodě 1 a 3 přílohy č. 1 zákona již nejsou překračovány a nelze důvodně předpokládat dle analýzy provedené v Programu, že by k překročení mělo v budoucnu dojít.

Obsah a struktura programu zlepšování kvality ovzduší vychází v souladu s § 9 odst. 2 zákona z přílohy č. 5 zákona a obsahuje všechny požadované části. Program je strukturován následovně:

- a) Popis důvodů pro vydání Programu (viz kapitola A Programu)
- b) Základní informace o zóně CZ05 (obsaženo v kapitole B. Programu a na str. 2 Programu).
- c) Analýzu situace (obsaženo v kapitole C. 1 až C. 7, C.9 a v kapitole D Programu).
- d) Podrobnosti o opatřeních, přijatých resp. nově stanovených ke zlepšení kvality ovzduší (obsaženo v kapitole C. 8, resp. v kapitole E. a F. Programu).
- e) Seznam relevantních dokumentů a dalších zdrojů informací (je obsažen v kapitole G Programu)

Program stanovil termín pro dosažení kvality ovzduší dle zákona pro znečišťující látky uvedené v bodě 1 až 3 přílohy č. 1 zákona na rok 2020. Tento rok byl vyhodnocen jako nejkratší možný s ohledem na dobu potřebnou k realizaci opatření stanovených Programem

a respektuje balíček Evropské Komise z prosince 2013, která v materiálu s názvem „The Clean Air Policy Package“³ stanovila na úrovni celé Evropské unie cíl dosáhnout kvality ovzduší dle evropské legislativy do roku 2020. V rámci implementace programu bude kladen důraz na co nejrychlejší snížení imisních koncentrací pod imisní limity tam, kde jsou imisní limity překračovány.

Program obsahuje opatření na regionální úrovni, která vychází ze Střednědobé strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v České Republice, jež byla schválena Usnesením Vlády ČR č. 979/2015. Opatření Programu jsou úzce provázána s národními opatřeními stanovenými Národním programem snižování emisí České Republiky, jež byl schválen Usnesením Vlády ČR č. 978/2015.

Program stanovuje opatření s ohledem na stav kvality ovzduší v referenčním roce 2011. Rok 2011 je výchozím rokem výše zmíněných strategických dokumentů na národní úrovni. Rok 2011 byl vyhodnocen jakožto rok s průměrnými rozptylovými podmínkami, ke kterému je možné vztáhnout potřebná opatření k dosažení kvality ovzduší dle zákona. Rok 2011 byl dále vybrán také proto, že v době zpracování národních strategií (viz výše) a Programu byla k dispozici nejnovější validní emisní data z roku 2011.

Program v souladu s § 9 odst. 2 zákona stanovuje opatření k dosažení požadované kvality ovzduší, jejímu udržení a dalšímu zlepšení, ze kterých budou vycházet orgány ochrany ovzduší, veřejná správa a samospráva dle svých kompetencí v rámci řízení kvality ovzduší dle zákona a v souladu s obecnou povinností pečovat o rozvoj obce a kraje a jejich území. Program stanovuje opatření v kapitole E.1 (emisní stropy), E.2 (stacionární zdroje s významným příspěvkem k překročení imisního limitu) a kapitole E.4 (opatření ke snížení emisí a požadovanému zlepšení kvality ovzduší). Opatření byla stanovena za pomoci rozptylové studie, která byla vyhotovena v rámci projektu Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v České Republice. Pro dosažení cíle Programu je nutné zrealizovat, resp. zajistit naplnění opatření, která jsou stanovena Programem, nejpozději do roku 2020.

Emisním stropem je dle § 2 písm. j) zákona nejvýše přípustné množství vybrané znečišťující látky vnesené do ovzduší za kalendářní rok. Podle § 4 odst. 4 zákona lze emisní stropy stanovit pro jednotlivý stacionární zdroj, skupinu stacionárních nebo mobilních zdrojů, provozovnu nebo vymezené území.

Program stanovuje emisní stropy pro silniční dopravu pro vymezená území zóny CZ05.

Emisní strop pro stacionární zdroje nebyl pro zónu CZ05 stanoven. Emisní stropy pro stacionární zdroje byly stanovovány pouze pro takové skupiny stacionárních zdrojů, které dle rozptylové studie (viz výše) v referenčním roce 2011 významnou měrou přispívaly k překročení imisního limitu. Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v České Republice na základě své analytické části stanovila jako významný příspěvek k překročení imisního limitu příspěvek překračující hodnotu $4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ k ročním koncentracím částic PM_{10} . V souladu se zjištěními Střednědobé strategie (do roku 2020) zlepšení kvality

³ http://ec.europa.eu/environment/air/clean_air_policy.htm

ovzduší v České republice, byl emisní strop stanoven pouze kategoriím stacionárních zdrojů dle přílohy č. 2 zákona, jejichž imisní příspěvek přesáhnul v roce 2011 hodnotu $4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ k ročním koncentracím částic PM_{10} . Tato kategorie nebyla však v zóně CZ05 rozptylovou studií identifikována a proto nebyl v zóně CZ05 emisní strop pro stacionární zdroje stanoven.

Emisní stropy pro silniční dopravu byly stanoveny pro zastavěná území obcí s počtem obyvatel nad 5 000 pro částice PM_{10} . U obcí s menším počtem obyvatel nelze předpokládat podstatnější efekt dopravních opatření na imisní situaci, a proto jim není emisní strop pro silniční dopravu stanoven. Emisní strop byl stanoven pro částice PM_{10} , jelikož silniční doprava imisně ovlivňuje především tuto znečišťující látku. Částice PM_{10} vhodně reprezentují také potřebu snížit imisní zatížení i u ostatních znečišťujících látek, na které se Program zaměřuje a které pocházející z tohoto zdroje znečištění. Emisní strop pro částice PM_{10} ovlivní pozitivně imisní koncentrace $\text{PM}_{2,5}$, které jsou podskupinou částic PM_{10} (částice PM_{10} zahrnují všechny částice o velikosti $10 \mu\text{m}$ a menší, tedy i částice frakce $\text{PM}_{2,5}$, které zahrnují částice o velikosti $2,5 \mu\text{m}$ a menší), a také imisní koncentrace benzo(a)pyrenu, který se na částice váže. Emisní strop pro částice PM_{10} pozitivně ovlivní rovněž imisní koncentrace oxidu dusičitého. Emisních stropů pro silniční dopravu bude dle Programu dosaženo zejména prostřednictvím dopravních opatření uvedených v kapitole E.4 Programu a stanovených v bodě III. tohoto opatření obecné povahy (opatření s kódem AA1 až AC1).

Detailní popis způsobu stanovení emisních stropů pro silniční dopravu je obsahem kapitoly E. 1 Programu.

Stacionární zdroje, u nichž byl identifikován v Programu významný příspěvek k překročení imisního limitu v zóně CZ05, budou prověřeny Krajskými úřady Královéhradeckého, Libereckého a Pardubického kraje podle § 13 odst. 1 zákona. Významného příspěvku k překročení imisního limitu dosáhly zdroje, které měly dle rozptylové studie (viz výše) v referenčním roce 2011 v rámci zdrojů ve své provozovně souhrnný imisní příspěvek překračující hodnotu $4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ k ročním koncentracím částic PM_{10} ; tato hodnota vychází ze Střednědobé strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v České republice. Detailní popis způsobu identifikace těchto zdrojů uvedených v bodě II. tohoto opatření obecné povahy je obsahem kapitoly E. 2 Programu.

Opatření uvedená v bodě III. tohoto opatření obecné povahy jsou podrobně popsána v kapitole E. 4 Programu a jsou strukturována do karet opatření, které obsahují, mimo jiného, popis opatření, gesci, případně rozsah aplikace a popis místa realizace opatření. Opatření byla stanovena s ohledem na lokálně specifické problémy zóny CZ05 a budou přiměřeným způsobem realizována v souladu s cílem Programu (tj. udržet a dále zlepšovat zákonem stanovenou kvalitu ovzduší) rovněž v oblastech, které Program v kapitole E. 4 výslovně neuvádí. Opatření jsou označena jedinečným kódem, který je složen ze dvou písmen a číslice. První písmeno označuje dotčený sektor (A. Snížení vlivu silniční dopravy na úroveň znečištění ovzduší, B. Snížení vlivu stacionárních zdrojů na úroveň znečištění ovzduší, C. Snížení vlivu zemědělské výroby na úroveň znečištění ovzduší, D. Snížení vlivu stacionárních zdrojů provozovaných v živnostenské činnosti a v domácnostech na úroveň znečištění ovzduší, E. Snížení vlivu jiných zdrojů na úroveň znečištění ovzduší). Druhé písmeno označuje typ opatření (A – hospodářské (ekonomické)/daňové, B – technické, C – vzdělávací/informační, D – jiné), číslo označuje pořadí opatření v dané skupině. Opatření je nezbytné realizovat ve stanoveném rozsahu nejpozději do roku 2020.

MŽP návrh Programu zpracovalo za spolupráce odborných subjektů, krajských úřadů, obcí s rozšířenou působností doporučených krajským úřadem a nevládních organizací zastřešených asociací Zelený kruh.

V průběhu zpracování Programu vydala Evropská Komise v prosinci 2013 „The Clean Air Policy Package“. Tento materiál byl zapracován jak do nadřazených dokumentů k Programu, tj. do Národního programu snižování emisí České Republiky (schválen Usnesením Vlády ČR č. 978/2015) a Střednědobé strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v České Republice (schválena Usnesením Vlády ČR č. 979/2015), tak do vlastního Programu.

Za účelem přípravy a projednání návrhu Programu byla vytvořena diskusní platforma tzv. Regionální řídicí výbor. Regionální řídicí výbor pro zónu CZ05 se konal v budově Oblastního inspektorátu České inspekce životního prostředí dne 10. 12. 2013 a na Krajském úřadě Libereckého kraje dne 24. 03. 2014. V rámci řídicího výboru mohli výše uvedení členové uplatnit své připomínky ke všem podkladovým částem Programu, které jim byly předkládány, a k návrhu Programu samotnému. Na základě uplatněných a akceptovaných připomínek byl návrh Programu upraven.

Návrh Programu byl zveřejněn v souladu s ustanovením § 171 a násl. správního řádu dne 17. 7. 2015 na úřední desce MŽP s výzvou k uplatnění námitek a připomínek a byl téhož dne rozeslán všem obcím v zóně CZ05 a Krajským úřadům Královéhradeckého, Libereckého a Pardubického kraje s žádostí o zveřejnění návrhu opatření obecné povahy a o vyvěšení Programu na úředních deskách obcí. Námitky a připomínky bylo možné uplatnit u MŽP do 30 dnů ode dne zveřejnění návrhu opatření obecné povahy.

Program, jakožto koncepce, byl posouzen ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (dále také jen „zákon č. 100/2001 Sb.“). K oznámení koncepce podle § 10 c) zákona č. 100/2001 Sb. byl předložen návrh Programu předložený k projednání veřejností podle § 172 správního řádu. Akceptované připomínky a námitky z procesu projednání opatření obecné povahy veřejností byly následně do Programu promítnuty a byl připraven návrh jejich vypořádání. Upravený návrh Programu byl společně s vyhodnocením vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví předložen dle § 10 f) zákona č. 100/2001 Sb. tak, aby stanovisko SEA mohlo být vydáno ke konečné verzi koncepce (návrh koncepce zveřejněný dne 15. 12. 2015). Na základě návrhu koncepce, veřejného projednání, všech obdržených připomínek v procesu posuzování vlivů na životní prostředí a dle vyhodnocení koncepce nezávislým posuzovatelem postupem podle zákona č. 100/2001 Sb. vydal odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence MŽP dne 13. 05. 2016 k návrhu koncepce „Program zlepšování kvality ovzduší Zóna Severovýchod – CZ05“ souhlasné závěrečné stanovisko. V závěrečném stanovisku byly stanoveny podmínky realizace Programu, které budou na základě bodu IV. tohoto opatření obecné povahy zohledněny kompetentními orgány v rámci realizace opatření stanovených Programem. Odůvodnění podle §10g odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., a opatření pro zajištění sledování a rozboru vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví podle § 10h zákona č. 100/2001 Sb. jsou uvedeny v příloze č. 4 tohoto opatření obecné povahy.

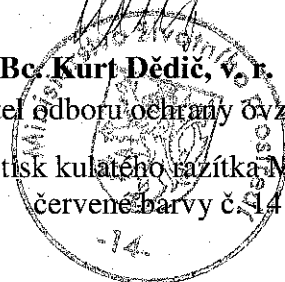
V souladu s § 9 odst. 4 zákona mohl námitku proti návrhu programu zlepšování kvality ovzduší podat pouze provozovatel stacionárního zdroje, u kterého byl při zpracování programu zlepšování kvality ovzduší identifikován významný příspěvek k překročení imisního limitu. Námitka k návrhu programu zlepšování kvality ovzduší byla uplatněna pouze

jedna, rozhodnutí o jejím vypořádání je obsaženo v příloze č. 2 tohoto opatření obecné povahy. Všechny obdržené připomínky k návrhu opatření obecné povahy a jejich vypořádání se zdůvodněním jsou obsaženy v příloze č. 3 tohoto opatření obecné povahy.

Poučení

Do tohoto opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může podle § 173 odst. 1 správního řádu každý nahlédnout na MŽP, odboru ochrany ovzduší, oddělení kvality ovzduší, Vršovická 65, 100 10 Praha 10 v pracovní dny v době od 9:00 do 15:00. Podle ustanovení § 173 odst. 1 správního řádu opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem po dni vyvěšení tohoto opatření obecné povahy na úřední desce MŽP. Proti opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat opravný prostředek. Přezkumné řízení lze v souladu s § 9 odst. 4 zákona zahájit nejpozději do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto opatření obecné povahy. V souladu s § 9 odst. 1 zákona *in fine* bude Program též vyhlášen ve Věstníku Ministerstva životního prostředí.

Bc. Kurt Dědic, v. r.
ředitel odboru ochrany ovzduší
Otisk kulatého razítka MŽP
červené barvy č. 14

Přílohy, které jsou nedílnou součástí tohoto opatření obecné povahy:

1. Program zlepšování kvality ovzduší zóna Severovýchod – CZ05
2. Rozhodnutí o námitkách obdržených v rámci zveřejnění návrhu opatření obecné povahy
3. Vypořádání připomínek obdržených v rámci zveřejnění návrhu opatření obecné povahy
4. Stanovisko SEA k návrhu koncepce „Program zlepšování kvality ovzduší Zóna Severovýchod – CZ05“ vydané dle zákona č. 100/2001 Sb.
5. Odůvodnění podle §10g odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., a opatření pro zajištění sledování a rozboru vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví podle § 10h zákona č. 100/2001 Sb.

Rozdělovník:

1. Úřední deska MŽP

Vyvěšeno: 26. 5. 2016

Sejmuto: 26. 6. 2016

2. Elektronická úřední deska Ministerstva životního prostředí

Vyvěšeno: 26. 5. 2016

Sejmuto: 26. 6. 2016

3. Obecní úřady obcí ležících v zóně CZ05

Vypraveno dne: 26. 5. 2016

4. Dotčené orgány:

Vypraveno dne: 26. 5. 2016

Cíl projektu

Hlavním cílem projektu je podpora implementace PZKO, odstranění realizačních bariér PZKO a v konečném důsledku snížení expozice obyvatel České republiky znečišťujícími látkám PM10, PM2,5, benzo(a)pyrenu a NO2 na požadovanou úroveň v souladu s EU legislativou a to v nejkratší možné době.

Specifické cíle projektu jsou:

1. Zvýšení akceschopnosti při realizaci opatření ke zlepšení kvality ovzduší posílením personálních kapacit veřejné správy.
2. Zvýšení efektivity opatření k omezení vlivu vytápění domácností na kvalitu ovzduší v zónách a aglomeracích.
3. Akcelerace realizace opatření k omezení vlivu dopravy na znečištění ovzduší a iniciace tvorby pilotních projektů zaměřených na inovativní řešení znečištění z dopravy silniční dopravy v obytné zástavbě
4. Efektivní vynakládání veřejných finančních prostředků v oblasti ochrany ovzduší v období 2020+

Aktivity projektu financované z LIFE

Posílit personální kapacity ve veřejné správě, zvýšit akceschopnost realizace opatření a urychlit implementaci PZKO:

MŽP na základě jednání pracovních skupin vytvořených na podporu implementace opatření z PZKO sesbíralo podněty od gestorů opatření PZKO, kterým je nezbytné se věnovat pro bezproblémový průběh realizace opatření PZKO. Jako hlavní předpoklady pro úspěšnou implementaci PZKO byly identifikovány: dostatek personálních kapacit, sdílení dobré praxe mezi institucemi, dostatek finančních prostředků a kvalitní metodické vedení. Výše zmíněné aspekty v současné době nemají v ČR optimální podobu a nejsou dostatečně řešeny. Aktivity uvedené níže jsou proto zaměřeny na optimalizaci situace s cílem zvýšit akceschopnost gestorů opatření PZKO efektivně a co nejrychleji realizovat:

1. Personální kapacity budou posíleny na 2 klíčových státních institucích, které mají vliv na realizaci strategií řízení kvality ovzduší (MŽP a Ministerstvo dopravy), dále v 7 vybraných nejvíce znečištěných krajích a v 5 vybraných obcích, které se nacházejí na území 4 zúčastněných krajů. Nově přijatí pracovníci budou vyhrazeni na agendu implementace PZKO, budou se podílet na přípravě jednotlivých projektů, které naplňují PZKO, a budou monitorovat proces implementace PZKO.
2. Bude nastolena platforma, na které by pracovníci obcí a krajů v celé ČR mohli sdílet své zkušenosti v oblasti řízení kvality ovzduší, vzájemně se informovat o nejlepší praxi a ověřených postupech. V rámci této aktivity by bylo organizováno i několik setkání se zahraničními institucemi, které přistupují k řízení kvality ovzduší inovativním způsobem, který je přenositelný do ČR (např. město Stuttgart, Lublaň a Krakow, Vídeň, příp. Porůří). Tuto aktivitu bude koordinovat MŽP.
3. Obcím a krajům bude zajištěno kvalitní metodické vedení k implementaci PZKO, týkající se např. udržitelného územního plánování, omezování fugitivních emisí či efektivního přístupu k omezení dopravy při smogových situacích. Provedení této aktivity zajistí MŽP ve spolupráci s CDV a MD. K uplatnění výstupů metodik bude zorganizována série školení pro veřejnou správu.

4. Pracovníci obcí a krajů se budou účastnit školení a workshopů s cílem prohloubit jejich znalosti v oblasti ochrany ovzduší a omezování znečištění. Školení bude organizovat a zajišťovat MŽP ve spolupráci s externími lektory a odborníky z partnerské struktury.

Aktivity pod bodem 2 až 4 budou cílit rovněž na území a úřady, které nejsou součástí projektu (tj. na školení a na setkání, jejichž cílem je sdílet zkušenosti, budou přizváni i zájemci z ostatních oblastí ČR, metodiky vzniklé v rámci IP budou z pozice MŽP závazně přijaty jakožto metodické pokyny a sdělení platná pro celou ČR).

Výše uvedené aktivity budou obecně podporovat implementaci všech opatření PZKO (viz kapitoly E.1 až E.4 PZKO CZ02, CZ04, CZ05, CZ06Z, CZ07, CZ08Z a viz kapitoly E.1 až E.3 PZKO CZ01, CZ06A a CZ08A).

Zvýšení efektivity opatření k omezení vlivu vytápění domácností na kvalitu ovzduší v zónách a aglomeracích:

Lokální topeniště jsou jednou z hlavních příčin znečištění ovzduší ČR. Zákon o ochraně ovzduší zavedl pro omezení vlivu domácností na kvalitu ovzduší řadu legislativních nástrojů (emisní požadavky na spalovací zdroje, požadavky na kvalitu paliv, povinnost kontrolovat technický stav kotle apod.). PZKO na legislativní požadavky navazují a zdůrazňují potřebu urychlit výměnu domácích kotlů za více ekologické, případně bezemisní zdroje. Veřejnost, tedy provozovatelé těchto zdrojů, je o dopadech nevhodného způsobu vytápění a legislativních požadavcích nedostatečně informována a z toho důvodu chybí ochota z vlastní vůle přecházet na jiné způsoby vytápění a zdroje správně provozovat. Jediným motivem pro veřejnost ke změně zdroje vytápění jsou aktuálně dotační výzvy z Operačního programu Životní prostředí. Finanční prostředky alokované do dotačního programu však nepokryjí veškeré potřeby související s výměnou kotlů. Z toho důvodu je nezbytné pro úspěšné naplnění PZKO provést masovou informační kampaň s cílem veřejnost informovat zejména o zdravotních dopadech nevhodného vytápění, o správných způsobech provozování spalovacích zdrojů a dále s cílem veřejnost zapojit do procesu ochrany ovzduší a motivovat je pro přechod na nízkoemisní způsoby vytápění. Dále je nutné podpořit výkon veřejné správy při důsledném vymáhání legislativních pravidel týkajících se domácích kotlů.

1. Tři pilotní obce z regionů, ve kterých se vyskytuje nejvíce kotlů na tuhá paliva (Nymburk – Středočeský kraj, Frýdek-Místek – Moravskoslezský a Hranice – Olomoucký kraj), si pořídí přenosné zařízení pro měření emisí z domácích kotlů k zajištění namátkových kontrol dodržování legislativních pravidel. Měření v domácnostech doposud neprobíhá, z pohledu běžné praxe se proto jedná o inovativní přístup. Měření v domácnostech budou mít edukativní charakter a upozorní obyvatele na důsledky nevhodného vytápění na zdraví a na jejich dopad na kvalitu ovzduší v sídlech. Efektivita tohoto inovativního přístupu k legislativním kontrolám domácností bude analyticky ověřena s ohledem na jeho vliv na zlepšení provozní kázně a kvalitu ovzduší. Pokud bude tento inovativní přístup shledán jako efektivní, bude MŽP podporovat jeho zavedení mimo IP i v ostatních oblastech ČR. Výsledky pilotního měření budou dále zobecněny do metodiky měření emisí v domácnostech, která bude určena kompetentním úředníkům na obcích s rozšířenou působností k provádění kontrol topenišť.

2. U vytipovaných reálných zdrojů tepla na tuhá paliva (kombinace použitého typu kotle a paliva) bude provedeno měření reálných provozních a emisních parametrů. Tyto informace budou sloužit pro případné zpřesnění emisní inventury a budou vzaty v potaz při aktivitách v rámci specifického cíle zaměřeného na „Efektivní vynakládání veřejných finančních prostředků v oblasti ochrany ovzduší v období 2020+“ (viz níže). Pozornost bude zaměřena na vytipování sledovaných parametrů, způsob měření jednotlivých parametrů, měřící místa, periodu a kvalitu spalovacího procesu, kvalitu paliva a obsluhu. Měření budou prováděna na každém zdroji opakovaně během topné sezóny s ohledem na vliv změny potřeby tepla (průběh topné sezóny), stabilitu kvality paliva a vliv údržby spalovacího

zařízení. Měření bude uskutečněno opakovaně cca ve 24 domácnostech. Získané informace budou sloužit i ke zvážení možnosti zavedení povinného periodického měření emisí spalovacích zdrojů na tuhá paliva do 300 kW jmenovitého tepelného příkonu, které doposud neprobíhá. Dále bude navržen a v praxi ověřen automatický systém diagnostiky provozních parametrů malého spalovacího zařízení. Cílem je vytvoření nástroje, který by poskytl informace pro vyhodnocení provozních a emisních parametrů reálných zdrojů tepla v časovém měřítku jednotlivých topných sezón. Budou navrženy jednotlivé sledované parametry, vytipovány a ověřeny jednotlivé měřicí systémy (senzory, vyhodnocovací systémy, přenos dat). Vše bude ověřeno na reálných zařízeních na akreditované zkušebně. Systém autodiagnostiky kotlů na tuhá paliva si klade za cíl dosáhnout zmenšení rozdílů mezi „štitkovými“ hodnotami emisí a účinnosti, které byly dosaženy na zkušebně při ideálních podmínkách, a hodnotami dosahovanými při reálném provozu. Navržené a ověřené systémy automatického systému budou nasazeny na reálných zdrojích tepla, na kterých budou prováděna opakovaná měření. Bude provedeno jejich porovnání, validace a navržen systém pro dlouhodobou diagnostiku a vyhodnocení provozních a emisních parametrů reálných zdrojů tepla, které jako palivo používají biomasu a uhlí. Výsledky budou použity pro informační kampaň a mohou být podkladem pro aktualizaci příslušných technických norem, příp. i evropských právních předpisů. Zjištěné informace budou sdíleny s kolegy z okolních států.

3. Vzhledem k tomu, že i kotle nejvyšší emisní třídy mohou produkovat značné množství emisí, pokud jsou nesprávně provozovány, je provozní kázeň pro snížení vlivu domácích kotlů na ovzduší zcela klíčová. Je nutné proto veřejnost masově informovat o správných způsobech vytápění a o vlivech nevhodného spalování na lidské zdraví a kvalitu ovzduší. V rámci IP bude provedena celoplošná informační kampaň s využitím všech masově sledovaných médií. V rámci kampaně bude uspořádáno několik workshopů a zábavně poučných show pro veřejnost. Kampaň bude více fázová a bude klást důraz na způsoby, jakými veřejnost může přispět k omezení emisí z vytápění. Informační kampaň představí i dostupné finanční zdroje, které je možné při výměně kotle využít a především alternativní způsoby vytápění. Informační kampaň bude vytvořena MŽP ve spolupráci s Vysokou školou báňskou. Národní úroveň informační kampaně a její šíření zastřeší MŽP, na lokálním šíření kampaně se budou podílet ve svém území ostatní projektoví partneři (kraje a obce).

Výše uvedené aktivity přispějí k naplnění opatření PZKO s kódovým označením DB1, BD2 a DB3 (viz kapitola E.4.4 PZKO CZ02, CZ04, CZ05, CZ06Z, CZ07, CZ08Z a dále viz kapitola E.3.4 PZKO CZ01, CZ06A a CZ08A). Výstupy aktivit budou sdíleny a aplikovány rovněž na území, která nejsou součástí tohoto projektu.

Akcelerace realizace opatření k omezení vlivu dopravy na znečištění ovzduší a iniciace tvorby pilotních projektů zaměřených na inovativní řešení znečištění z dopravy silniční dopravy v obytné zástavbě:

Doprava je velkým problémem kvality ovzduší ve všech velkých městech. Pro nalezení efektivního řešení, které bude pro veřejnost akceptovatelné, je nutné se v rámci IP zaměřit na sladění potřeby disponovat kvalitní a rozvinutou dopravní sítí s potřebou dobré kvality ovzduší. Realizaci opatření je proto nutné spojit s informační kampaní, jinak hrozí nedostatečná spolupráce a pochopení veřejnosti a tudíž i nedostatečná realizace PZKO. PZKO definuje řadu dopravních opatření, která je nezbytné z pozice obcí a krajů zapracovat s ohledem na naplnění výše uvedených potřeb do jejich strategických dokumentů v podobě konkrétních lokálně specifických projektů, které budou moci být předloženy do vhodných dotačních programů. K tomuto účelu je pro obce a kraje potřeba zajistit kromě dostatečných personálních prostředků (na které směřuje specifický cíl 1 IP (viz výše)) i potřebné odborné zázemí a odborné studie. Zároveň je třeba otestovat i inovativní řešení dopravy, jelikož je řada oblastí ČR tak

hustě protkána dopravní sítí, že je tradičními prostředky takřka nemožné sladit obě výše zmíněné potřeby.

1. Pro zajištění kvalitního zavádění dopravních opatření PZKO je třeba vytvořit systém vhodně nastavených metodických dokumentů, které by obcím a krajům sloužily jako vodítko pro sladění potřeb obyvatel ve vztahu k dopravní síti a požadavkům na dobrou kvalitu ovzduší. Metodiky budou připraveny za účasti dopravních expertů (projektantů), odborníků na územní plánování, dopravu a problematiku životního prostředí (SEA, ovzduší, hluk). K uplatnění výstupů bude zorganizována série seminářů. Metodiky vytvoří Ministerstvo dopravy (dále MD) a Centrum dopravního výzkumu (dále CDV) ve spolupráci s MŽP, případně i ve spolupráci s externím odborným subjektem.

2. Obce a kraje, jež jsou součástí IP, zajistí zpracování dokumentací, které budou navrhovat vhodnou formu realizace problematických dopravních opatření PZKO, které doposud nejsou začleněny v žádných strategických dokumentech, vydaných pro tato území (tj. nejsou součástí politik obcí a krajů, jež jsou součástí IP). Zejména se bude jednat o studie proveditelnosti, které budou pro obce a kraje podkladem pro volbu konkrétního designu projektu, jakým se opatření PZKO na území dané obce nebo kraje zrealizuje.

3. Moravskoslezský kraj zrealizuje pilotní projekt pro maximální integraci nízkoemisní dopravy v tomto regionu. V rámci pilotního projektu bude vybrán způsob, jakým v tomto regionu maximálně využívat vozidla s alternativním pohonem a jak rozmístit potřebnou infrastrukturu (dobíjecích případně plnicích/čerpacích stanic). Pilotně bude ověřen přechod na nízkoemisní dopravu v oblasti veřejných služeb. Využity budou rovněž koncepty car/bike sharingu apod. Cílem je nalézt inovativní řešení dopravy v regionu s hustou dopravní sítí pomocí plošného využití bezemisních a nízkoemisních způsobů přepravy. V průběhu pilotního projektu bude monitorován reálný příspěvek ke kvalitě ovzduší. Výsledky budou zobecněny do dokumentu, který bude učen k rozvoji nízkoemisní dopravy i v dalších regionech ČR.

4. Jihomoravský kraj pilotně ověří možnosti zavedení udržitelného způsobu umístování dopravních komunikací s minimálním vlivem na ovzduší a zdraví obyvatel. V tomto regionu je zavedení potřebných obchvatů (zejména v aglomeraci Brno) a dobudování páteřní sítě komunikací již řadu let předmětem sporu mezi obyvateli a veřejnou správou. S ohledem na koncentraci místních sídel je velmi obtížné nalézt kompromisní řešení, které by přineslo maximální užítky pro obyvatele a kvalitu ovzduší. Za pomoci externí odborné organizace bude provedena na území Jihomoravského kraje podrobná dopravní analýza tohoto regionu a budou navrženy možnosti zavedení dopravních opatření PZKO v rámci tohoto regionu s ohledem na zájmy obyvatel a ochranu ovzduší. Výstupem bude zadání konkrétních dopravních projektů pro tento region, které budou inovativním způsobem (technickým nebo územně plánovacím) řešit rozmístění dopravní sítě kraje a zároveň naplňovat dopravní opatření PZKO. Výsledná dopravní síť a projekty budou s veřejností v dostatečné míře komunikovány a bude mít ze strany veřejnosti plnou podporu. Tyto výstupy budou dále zobecněny do metodiky správného postupu v oblasti plánování a přípravy dokumentace dopravních staveb v hustě obydlených oblastech.

5. Moravskoslezský, Jihomoravský a Liberecký kraj budou na svých vybraných území nezávisle testovat efekty čištění komunikací a přínosy tohoto postupu pro snížení znečištění ovzduší v reálných podmínkách. Na lokální úrovni se do této aktivity zapojí i obec Přerov z Olomouckého kraje. Čištění komunikací je široce využívané opatření, na které byly vynaloženy značné veřejné prostředky. Z PZKO vyplývá, že resuspenze z vozovek představuje významný zdroj znečištění ovzduší (viz kapitola C.4.3 PZKO), správná četnost čištění komunikací, která by měla maximální efekty nicméně není metodicky stanovena. Další problém představuje skutečnost, že legislativně zakotvená četnost čištění komunikací je naprosto nedostatečná pro to, aby se mohl projevit nějaký efekt. Řada obcí a krajů proto čistí

vozovky se zvýšenou intenzitou, jednotné metodické vedení ve vztahu k optimální četnosti s ohledem na lokální podmínky však chybí. Zpracování metodiky v této oblasti zajistí MŽP ve spolupráci s CDV na základě výstupu testování ve výše zmíněných krajů.

6. Na veřejnost bude zacílena celoplošná informační kampaň zaměřená na nízkoemisní způsoby dopravy a správné vzorce dopravního chování. Cílem kampaně je veřejnosti zprostředkovat informace o formách dopravy, které méně zatěžují kvalitu ovzduší a změnit chování lidí v oblasti přístupu k nízkoemisním druhům dopravy a dále na environmentálně šetrné způsoby provozu vozidel. Informační kampaň spojená s průzkumem veřejného mínění bude vytvořena MŽP. Národní úroveň informační kampaně a její šíření zastřeší MŽP, na lokálním šíření kampaně se budou podílet ve svém území ostatní projektoví partneři (kraje a obce).

Výše uvedené aktivity přispějí k naplnění opatření PZKO s kódovým označením AA1 až AC1 (viz kapitola E.4.1 PZKO CZ02, CZ04, CZ05, CZ06Z, CZ07, CZ08Z a dále viz kapitola E.3.1 PZKO CZ01, CZ06A a CZ08A) a dále emisní stropy pro dopravu uvedené v kapitole E.2. PZKO. Výstupy z aktivit budou přeneseny i do oblastí ČR, které nejsou součástí IP.

Efektivní vynakládání veřejných finančních prostředků v oblasti ochrany ovzduší v období 2020+:

Zkušenosti získané v rámci IP budou cenným zdrojem informací pro zacílení finančního rámce ČR pro období 2020+ a aktualizaci PZKO. Vzhledem k omezené míře veřejných prostředků (jak evropských, tak národních) je nezbytné je v dalším finančním období přesně nasměrovat, aby maximálně přispěly k dalšímu zlepšení kvality ovzduší a zároveň vhodně navázaly na doposud vynaložené prostředky.

1. ČHMU, jakožto státem zřízená instituce monitoringu imisí a emisí přijme 5 nových pracovníků, kteří budou vyčleněni na ověření efektu IP a PZKO, na základě čehož definují zacílení dalších opatření ke zlepšení kvality ovzduší. Na tvorbě nových opatření bude spolupracovat dále Ekotoxa, příp. další externí subjekt.

2. Vzhledem k tomu, že zdrojová data v ČR jsou stále zatížena určitými nepřesnostmi, je pro zacílení nového finančního rámce nezbytné zkvalitnit databázi zdrojů a zpřesnit emisní inventuru. To bude potřebné i pro implementaci směrnice 2016/2284/EU o národních emisních stropech. Tato aktivita bude čerpat ze zjištění Malopolského projektu LIFE (LIFE14 IPE PL 021), který tvoří regionální polsko-česko-slovenskou emisní databázi a model kvality ovzduší. Aktivitu zrealizuje ČHMU.

3. Veškerá výše zmíněná data a informace získané v rámci IP budou sloužit jako podklad pro aktualizaci PZKO a tvorbu nového finančního rámce, na základě kterého bude poskytována finanční podpora na opatření identifikovaná v aktualizovaných verzích PZKO. Tyto dokumenty zpracuje MŽP pro všechny zóny a aglomeraci ČR.

ROZPOČET AIRCZECHIA

	celkem dle položek (CZK)	Navýšení o 10% kvůli kurzovním ztrátám	Započítaná 7% režije dle pravidel LIFE => celkový rozpočet projektu	Kofinancování (40%) CZK	EU příspěvek (60%) CZK
MŽP	92 243 472	101 467 819,20	108 570 566,54	43 428 226,62	65 142 340
MD	14 975 040	16 472 544,00	17 625 622,08	7 050 248,83	10 575 373
ČHMÚ	27 082 600	29 790 860,00	31 876 220,20	12 750 488,08	19 125 732
CDV	11 928 440	13 121 284,00	14 039 773,88	5 615 909,55	8 423 864
VŠB	18 453 656	20 299 021,60	21 719 953,11	8 687 981,24	13 031 972
MSK	32 277 440	35 505 184,00	37 990 546,88	15 196 218,75	22 794 328
STČ K	12 423 720	13 666 092,00	14 622 718,44	5 849 087,38	8 773 631
Praha	12 423 720	13 666 092,00	14 622 718,44	5 849 087,38	8 773 631
UK	12 423 720	13 666 092,00	14 622 718,44	5 849 087,38	8 773 631
LBK	25 423 720	27 966 092,00	29 923 718,44	11 969 487,38	17 954 231
JMK	32 777 440	36 055 184,00	38 579 046,88	15 431 618,75	23 147 428
OLK	12 423 720	13 666 092,00	14 622 718,44	5 849 087,38	8 773 631
Hranice	9 092 360	10 001 596,00	10 701 707,72	4 280 683,09	6 421 025
Přerov	13 892 360	15 281 596,00	16 351 307,72	6 540 523,09	9 810 785
Frýdek-Místek	9 092 360	10 001 596,00	10 701 707,72	4 280 683,09	6 421 025
Nymburk	13 664 720	15 031 192,00	16 083 375,44	6 433 350,18	9 650 025
Liberec	8 673 720	9 541 092,00	10 208 968,44	4 083 587,38	6 125 381
Ekotoxa	3 970 760	4 367 836,00	4 673 584,52	1 869 433,81	2 804 151
Celkem	363 242 968	399 567 264,80	427 536 973,34	171 014 789,33	256 522 184

EUR	16 443 729,74	6 577 491,90	9 866 237,85
-----	---------------	--------------	--------------

služby 97 807 000,00
služby % z rozpočtu 26,93

úvazky MŽP v roce 2018 budou zredukovány na 2 DPP

Liberec

		počet	jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	celkem (Kč)
Osobní náklady	mzdy (úvazky)	1	614 900,00	171 600,00	614 900,00	614 900,00	614 900,00	614 900,00	614 900,00	614 900,00	3 861 000,00
Vybavení	zařízení k odběru emisí	0	200 000,00								-
	notebook	1	40 000,0								40 000,00
	mobilní telefon	1	10 000,0								10 000,00
Externí služby	analýzy, studie	2	1 500 000,00								3 000 000,00
Publicita, informační kampaně	tisk		10 000,00								70 000,00
	komunikační mix infokampaně	5	250 000,0								1 250 000,00
cestovné za konference	za projekt	5	3 644,0								18 220,00
Cestovné tuzemské	za rok	12	3 644,0	10 932,00	43 728,00	43 728,00	43 728,00	43 728,00	43 728,00	43 728,00	273 300,00
Cestovné zahraniční	za projekt	7	21 600,00								151 200,00
											8 673 720,00

služby

3 000 000,00